

A jogerős ítélet az alábbiakban részletesen kifejtettek szerint sérti az Alaptörvény VI cikk (2) bekezdésben elismert, a közérdekű adatok megismeréséhez való jogomat. A támadott ítélet közérdekű adat hozzáférhetővé tételére irányuló, általam mint felperes által indított keresetet utasított el, így az ügyben érintettnek minősülök. A rendelkezésére álló rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítettem, az ügyben felülvizsgálati eljárás vagy perújítás nincs folyamatban, nem fogok felülvizsgálati kérelmet benyújtani a támadott bírósági döntés ellen. A bírói döntést annak alaptörvény-ellenessége érdemben befolyásolta, hiszen az elutasította a közérdekű adat hozzáférhetővé tételére irányuló keresetemet. A támadott ítéletet a jogi képviselőm 2015. január 12-én kapta kézhez, így a hatvannapos törvényi határidőn belül kerül benyújtásra a panasz.

3. A támadott ítélet az álláspontom szerint három vonatkozásban is sérti az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdését: egyrészt azzal, hogy a jelentés egészét döntés megalapozását szolgáló adatnak minősíti, másrészt azzal, hogy nem vizsgálta, milyen döntés meghozatalával összefüggésben és mennyiben áll fenn a nyilvánosságkorlátozás indokaként felhozott körülmény, harmadrészt pedig azzal, hogy nem minősítette adatkezelőnek a jelentést keletkeztető Kormányzati Ellenőrzési Hivatalt.

3.1. A 21/2013. (VII. 19.) AB határozat szerint „[a] közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog érvényesülése érdekében nem tekinthető az Alaptörvénnyel összhangban állónak az olyan korlátozás, amely (...) egy dokumentumot annak tartalmától függetlenül, teljes egészében nyilvánosságkorlátozás alá helyez. A fentiek alapján tehát a dokumentum egésze – a tartalmától függetlenül – nem minősíthető döntést megalapozó adatnak.” {Indokolás [46]}

A támadott ítélet azonban éppen ezt tette: a KEHI jelentését teljes egészében döntést megalapozó adatnak minősítette, amely a hivatkozott alkotmánybírósági döntés szerint sérti az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdését.

3.2. Amint arra a 21/2013. (VII. 19.) AB határozat rámutatott, az adatnak a döntés megalapozását szolgáló jellege csak akkor lehet gátja a közérdekű adatok megismeréséhez való jognak, ha a megtagadást az adatkezelő megfelelően indokolja, amely indokolásnak „egyrészt ki kell terjednie arra, hogy pontosan milyen folyamatban lévő eljárásban meghozandó döntés megalapozását szolgálja a kiadni kívánt közérdekű adat, másrészt arra is, hogy a közérdekű adat kiadása mennyiben befolyásolja a szóban forgó döntés meghozatalát,

vagyis, hogy az meghíúsítaná-e a döntés hatékony végrehajtását vagy ellehetetlenítené-e az illetéktelen befolyástól mentes, független, hatékony köztisztviselői munkát.” {Indokolás [45]}

Az Alkotmánybíróság ezen döntésében rögzítette, hogy „[a]z eljáró bíróságok ítéleteikben így tehát az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében foglalt alapjog érvényesülését az I. cikk (3) bekezdésébe ütköző módon korlátozták akkor, amikor nem vizsgálták, hogy az adatigénylő által kért jelentés (vagy annak egy része) konkrétan milyen döntés megalapozására szolgált, hanem e nélkül a jelentés egészét érintően elfogadták, hogy döntés megalapozását szolgáló adatnak minősült. Így tartalmilag sem vizsgálták, hogy az igényelt közérdekű adatok kiadása valóban befolyásolná-e az adatkezelő döntésének meghozatalát, meghíúsítaná-e a döntés hatékony végrehajtását vagy ellehetetlenítené-e az illetéktelen befolyástól mentes, független, hatékony köztisztviselői munkát.” {Indokolás [58]}

Ennek megfelelően a jogerős ítélet sérti az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdését, mivel a keresetet úgy utasította el, hogy nem azonosította, (a) konkrétan milyen döntés megalapozását szolgálja a KEHI jelentése, (b) a jelentés egyes részeinek megismerése ténylegesen sértené-e az Infotv. 27. § (5)-(6) bekezdésében megjelölt érdekeket.

3.3. A támadott ítélet – a BH2008.333. számon közzétett eseti legfelsőbb bírósági döntésre hivatkozva – azt állapította meg, hogy a KEHI a saját vizsgálati jelentése vonatkozásában nem minősül adatkezelőnek, mivel a vizsgálati jelentést a Kormány utasítására, a Kormány számára készítette el, annak célját a Kormány határozta meg. Mivel pedig a KEHI nem adatkezelő a jogerős ítélet szerint, ezért nem kötelezhető a vizsgálati jelentés kiadására sem.

3.3.1. A KEHI önálló hatáskörrel rendelkező közigazgatási szerv, amely ugyan a Kormány kijelölt tagjának irányítása alatt áll, tevékenységét azonban tőle függetlenül végzi. Az a tény, hogy egy vizsgálati jelentés elkészítésére a Kormány adott utasítást, illetve hogy az a Kormány későbbi döntésének megalapozását szolgálja, nem változtat azon, hogy a vizsgálati jelentés a KEHI közfeladatának ellátásával összefüggésben a KEHI-nél keletkezett, a vizsgálati jelentés ténylegesen a KEHI birtokában van, a vizsgálati jelentés tartalmáért a szerv vezetője visel felelősséget.

3.3.2. Az Infotv. 26. § (1) bekezdése szerint a közérdekű adat megismerhetővé tételére az adatkezelő köteles, az Infotv. 29. § (1) bekezdése alapján az adat kezelőjétől kérhető a közérdekű adatról másolat, illetve az Infotv. 31. § (1) bekezdése szerint az adatkezelő ellen indítható kereset, ha az adatigénylést nem teljesíti. Annak megítélése ezért, hogy ki minősül

adatkezelőnek, az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésének érvényesülése szempontjából alapvető fontossággal bír. Az adatkezelő fogalma ekként az információs szabadságot korlátozó törvénynek minősül, arra álláspontom szerint irányadó az Alkotmánybíróság azon következetes gyakorlata, hogy „az információs szabadságot korlátozó törvényeket is megszorítóan kell értelmezni.” {legutóbb 29/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [45]}

Az adatkezelő fogalmát az Infotv. 2. § 9. pontja határozza meg. Az információs szabadságot korlátozó törvények megszorító értelmezésének követelményéből és az Alaptörvény 28. cikkéből álláspontom szerint az következik, hogy az adatkezelő fogalma – összhangban az Infotv. 2. § 5. pontjának a közérdekű adatot definiáló rendelkezésével – az információs szabadsági perekben akként értelmezendő, hogy adatkezelőnek minősül minden olyan állami, önkormányzati vagy más közfeladatot ellátó szerv vagy személy, amely az adatot ténylegesen birtokolja vagy annak előállítása számára számottevő nehézséget nem jelent [BH2009. 81.], feltéve, hogy az adat az adott szerv tevékenységére vonatkozik vagy az az adott szerv közfeladatának ellátása során keletkezett.

3.3.3. Az adatkezelő fogalmának ennél szűkebb, a támadott ítéletben is megjelenő értelmezése alapján az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti jogát gyakorló adatigénylőnek kellene mélyreható közigazgatási jogi elemzést elvégeznie annak érdekében, hogy azonosítani tudja: ki minősül adatkezelőnek egy konkrét esetben – különös tekintettel arra, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint az adatkezelői minőség fennállását az információs szabadsági perekben a felperesnek kell bizonyítania [lásd például Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.22.201/2011/4., FIT-H-PJ-2012-51. bírósági határozat].

Az állam egy bonyolult, hierarchikus szervezetrendszerként épül fel, amelyben változatos irányítási viszonyok érvényesülnek, a különböző szervek hatáskörgyakorlása sokszor egymásra épül, egy adott kérdés több szerv hatáskörgyakorlását is érintheti. Ha egy ilyen bonyolult szervezetrendszerben az alapvető jogának gyakorlása során a közérdekű adat megismeréséhez az adatigénylőnek kell bizonyítania, hogy ki határozza meg az adatkezelés célját [támadott ítélet 3. oldal negyedik bekezdés], az az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében elismert alapvető jog szükségtelen korlátozásának tekinthető, mivel azt más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme nem teszi feltétlen szükségessé.

3.3.4. Mindezek alapján álláspontom szerint a jogerős ítélet az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdését sértő módon jutott arra a következtetésre, hogy a KEHI nem minősül adatkezelőnek az általa készített vizsgálati jelentések tekintetében. Megjegyzem, hogy az

adatkezelői minőség még nem feltétlenül jelenti azt, hogy az igényelt adatot az adatkezelőnek ki kell adnia. Az adatkezelői minőség elismerése mindössze azzal járna, hogy a KEHI-nek az Infotv. 31. § (2) bekezdése szerint bizonyítania kellene, hogy egy közérdekű adat nyilvánosság előli elzárásának indokoltsága fennáll. Az adatkezelő fogalmának szűk értelmezése ez alól a bizonyítási teher alól mentesíti eleve a Kormányzati Ellenőrzési Hivatalt.

Mindezek alapján kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a támadott ítéletet semmisítse meg. Az indítvány közzétételéhez – a lakcímadat kivételével – hozzájárulok.

Budapest, 2015. február 26.

Tisztelettel,

Lengyel Szilvia